FOTBALUL ESTE CHIAR O MAFIE?

Recent, în ziarul **„Sportul"**, Virgil Ludu, unul din ultimii reprezentanți glorioși ai epocii romantice a atletismului nostru, actualmente profesor și rafinat publicist, a semnat un foarte interesant articol „OAMENII", a cărui temă este fotbalul. Pe marginea unor idei din acest articol ne permitem cîteva reflecții așternute sub forma unei scrisori adresate lui **„Gil"** diminutiv cu care Ludu era răsfățat cu 20 de ani în urmă de iubitorii entuziaști ai atletismului.

DRAGĂ GIL,

Articolul tău mi-a făcut o mare plăcere. Ca de altfel orice articol scris de tine vibrînd de pasiune, sinceritate, căldură și dragoste pentru sport și sportivi. De această dată cu plusul de încîntare oferit de referirile la fotbal, la sportul pe care noi, cei de la revista „Fotbal", îl pritocim de trei ani de zile, fără să avem satisfacția de a constata un progres măcar proporțional cu scurgerea timpului. Pe drept cuvînt te întrebi: **„Fotbalul este chiar o mafie? Dincolo de zidurile lui chinezești nu poate răzbate nici o concepție și nici o înnoire?"**

S-ar putea ca fotbalul să fie, într-adevăr, o mafie. Dar cine să fie duhul rău, Satana acestei conspirații care paralizează fotbalul nostru și-l distruge lent? Mafia fotbalului ar putea fi, și aproape sigur că este așa, concepția greșită despre acest sport a multor oameni de la noi, tineri și bătrîni, mari și mici, înțelepți și neînțelepți, interesați și neinteresați.

Fotbalul a devenit nu de acum, ci de aproape 50 de ani acel vechi „circenses", reeditat, cu aceeași amploare, în epoca noastră modernă. Sportul cu balonul rotund a vrăjit milioane, zeci de milioane de oameni de pe tot globul, practicanți sau fanatici suporteri. Într-o conferință de presă, ținută acum doi ani la București, sir Stanley Rous, președintele F.I.F.A., spunea că statele care-și dobîndesc independența de sub mantia colonialismului fac simultan două cereri de înscriere: una adresată Organizației Națiunilor Unite și alta Federației Internaționale de Fotbal Asociație. „Și cîteodată — spunea zîmbind sir Stanley Rous — prima adresă o primește F.I.F.A."

Înmulțirea continuă a federațiilor de fotbal pe toate continentele, creșterea neîncetată a numărului de jucători, adaptarea tehnicii moderne pe scară largă, cu mijloacele cele mai adecvate, cu investiții materiale și de energii creatoare, cu dorința arzătoare de progres în ierarhia mondială a fotbalului, iată motive temeinice care au determinat ca activitatea fotbalistică să fie tratată pe tot globul cu cea mai mare seriozitate. **Așa s-a ajuns la stadiul actual în care marile cluburi sînt adevărate întreprinderi de fotbal, cu o organizare avansată, cuprinzînd sute de fotbaliști, de la copii la vedete, organizați în zeci de echipe, cu zeci de terenuri, cu sute de mingi, cu posibilități materiale care au realizat în țările cu fotbal avansat o adevărată industrie a sportului cu balonul rotund.**

În locul unei asemenea efervescențe de organizare momentană și de perspectivă în formele potrivite nouă, de ani și ani **și-a făcut loc în fotbalul nostru o mentalitate de totală superficialitate care s-a înrădăcinat adînc. Cu minimum de efort și de organizare s-au căutat rezultate, obținute uneori mai mult sau mai puțin întîmplător, s-a practicat un alchimism care a dus fotbalul nostru în pragul unei situații aproape ireparabile.** Orice a fost luat în considerare în afara organizării temeinice a cluburilor noastre, a stimulării creșterii de jucători, a stabilirii unei filiere firești de promovare a talentelor, de șlefuire a acestora pînă la formarea unui mare număr de adevărate personalități care determină, pînă în cele din urmă, calitatea fotbalului și succesele acestuia.

La suprafață, fotbalul nostru pare că domină angrenajul sportului din țara noastră, deoarece el acaparează încă o mare mulțime de oameni în comparație cu alte discipline. S-ar putea, din acest punct de vedere, așa cum spui tu Gil, ca **„lumea sportului românesc să fie împărțită în mod periculos și nedrept în două: fotbal și celelalte sporturi".**

În acest moment, te rog să-mi permiți să evidențiez o situație paradoxală care, după părerea mea, explică de ce pe plan internațional rezultatele din fotbal sînt inferioare celor obținute în alte ramuri sportive. **Pentru că, în timp ce în cadrul național, fotbalul are, într-adevăr, unele avantaje de organizare și de susținere față de celelalte sporturi, la eșalon internațional, organizarea și potențele materiale ale fotbalului nostru, de la club pînă la federație, sînt mult inferioare condițiilor de care dispun cluburile și federațiile din țările cu fotbal înaintat.** În același timp, cu toată poziția lor inferioară față de fotbal, multe alte sporturi românești, ca de pildă caiac-canoe, scrimă, volei, handbal, tir, polo și altele, **posedă, totuși, o organizare și posibilități de afirmare mult mai mari și mai eficace decît concurenții lor din aceleași discipline practicate, în special, în țările occidentale.** Prin urmare, mustruluiala care se face fotbalului, comparîndu-l, mai ales, cu rezultatele și medaliile de la caiac-canoe, nu este deloc potrivită și nici pe de parte concludentă.

Adevărul este că străpungerea „plafonului sonic" al fotbalului mondial este incomparabil mai grea pentru fotbalul nostru decît pentru orice alt sport, avînd în vedere universalitatea acestui joc, practica lui extensivă și intensivă din alte țări cu milioane și milioane de adepți, de regulă cu condiții net superioare organizării actuale a fotbalului nostru.

Asta nu înseamnă, dragă Gil, că iau orbește apărarea fotbalului și a fotbaliștilor. Chiar în condițiile actuale de organizare s-ar fi putut face mai mult decît s-a făcut. Și nu s-a făcut, întîi pentru că fotbaliștii noștri nu apreciază așa cum se cuvine regimul preferențial de care dispun față de alți sportivi din țara noastră. Iar în al doilea rînd, pentru că în fotbal, neexistînd o unitate de măsură concretă, nu am știut **unde** și **cînd** să limităm aviditatea noastră după succese. Din această cauză ne alegem, acum, cu prea puțin.

Dar, să mă explic:

Din păcate, slăbiciunea cluburilor noastre de fotbal, lipsite de o organizare solidă și de oameni intransigenți, lasă, de obicei, educarea tinerilor fotbaliști pe seama mediului înconjurător, mediu alcătuit în general din persoane cărora pasiunea pentru fotbal le întunecă „uzul rațiunii". La 18—20 de ani, jucătorii devin ușor pradă viciilor. Pe de o parte, ajunge de neînțeles **„lumea fotbalului cu eroii săi de scandal și cumplite dezamăgiri"**, cum te exprimi atît de plastic, iar pe de altă parte este de înțeles, și în același timp destul de regretabilă constatarea că, astăzi, clubul se prezintă ca un organism incapabil să dea o structură adecvată cerințelor societății noastre unor tineri, poate mai dificili decît cei din alte ramuri sportive, dar, totuși, receptivi la sfaturile bune, dacă s-ar depune stăruință în acest sens și s-ar folosi metodele cele mai nimerite. Personal, nu mi-e jenă să recunosc lipsa de orientare și de rezistență la tentații, și din timpul junioratului nostru, vîrstă care continuă să rămînă fragedă în ciuda maturizării mai timpurii a generațiilor din epoca actuală. Nu putem să nu ne amintim cu recunoștință de bunii sfătuitori din tinerețea noastră sportivă, care, de regulă, erau antrenorii și să nu observăm cu strîngere de inimă că în prezent antrenorii de fotbal s-au îndepărtat de această misiune, mai ales prin aceea că într-o măsură importantă, mulți dintre ei nu constituie un exemplu personal prea vrednic de urmat.

Și-acum să-ți povestesc o întîmplare reală, deși ar putea fi luată drept anecdotă. Te rog să mă crezi că ți-o redau aidoma cum s-a petrecut. Cu 10 ani în urmă, după unele eșecuri neplăcute ale echipei naționale, un amic, știindu-mă atît de apropiat de fotbal prin calitatea de cronicar de specialitate, mi-a făcut reproșuri foarte severe, declarînd că s-a săturat ca **„echipa națională de fotbal să tot fie ciuca bătăilor".** L-am ascultat atent, i-am dat dreptate și i-am pus o întrebare: **„Te rog să-mi spui de la cine ar avea voie echipa României să ia bătaie?"** Răspunsul a venit prompt și precis: **„De la Brazilia!"** (Pe atunci, Brazilia era proaspătă campioană mondială). „Și de la mai cine, afară de Brazilia?" — am continuat să-mi chestionez amicul. S-a gîndit îndelung și apoi a adăugat: **„Poate și de la Anglia".** Ce este în măsură să arate mai bine decît un asemenea dialog dorința arzătoare a iubitorilor fotbalului de a vedea reprezentativa țării pe culmile consacrării? Dar, în același timp, ce poate ilustra mai puternic o anumită doză de exagerare, de pretenții nerealiste, decît veleitatea de a face un adevărat salt calitativ, de performanță, de victorii, fără a avea la bază mutațiile cantitative, obținute printr-o muncă serioasă, asiduă, de perspectivă?

Dragă Gil, ca și prietenul meu anonim de mai sus, cînd e vorba de fotbal, cu toții cădem în păcatul de a dori mai mult decît îi știm pe jucătorii noștri că sînt capabili. Și asta pentru că fotbalul este un sport fără unitate de măsură. În atletism, de pildă, secundele și centimetrii dau exact valoarea atleților la un moment dat și fixează în mintea fiecăruia din noi, limita aproximativă a performanței. Unitatea de măsură în fotbal este doar dorința, pofta arzătoare de a învinge pe cei mai buni, cu orice mijloace, indiferent de decalajul valoric, de potențialul echipelor.

În iureșul nestăvilit al dorințelor pătimașe de a obține cît mai mult posibil cu minimum de organizare și efort, au fost înghițiți și aceia care pe parcurs au sesizat pericolul că fotbalul devine, fără voia lui, un circ, dar acesta în sensul peiorativ al cuvîntului. Toată lumea fotbalului s-a contaminat de vraja de suprafață a acestuia, într-o asemenea măsură, încît nici nu mai observă că din toate sporturile, ca și din toate domeniile noastre de activitate, fotbalul a rămas izolat, **ca un sector care nu respectă legile de dezvoltare a societății noastre, rămînînd fără școlarizare generală, fără școlarizare superioară, fără școală de antrenori, fără o bază materială modernă, fără import de tehnicieni și tehnică de înalt nivel, fără stabilitate, fără un plan de perspectivă unanim acceptat, respectat și îndeplinit și, mai ales, fără o etică, adînc înrădăcinată acum în întreaga noastră viață socială.**

În acest climat și-au făcut apariția multe fenomene negative, printre care enumerăm: **pasivitatea îndelungată, superficialitatea, lipsa de răspundere, nesinceritatea, căpătuiala și mai ales, invidia dintre specialiști, distrugătoare a oricărui entuziasm creator.** Această invidie sfîșie fotbalul, precum o hienă prada. De aceea, conlucrarea între cluburi, între antrenori, între arbitri și uneori chiar între oficialii federației, este numai de suprafață, mai curînd falsă, iar în fapt inexistentă.

Tabloul poate fi lărgit, pe sumbrul lui fundal putîndu-se distinge aspecte și mai reprobabile și anume acelea în care antrenorii se sapă reciproc, divizați în multe „bisericuțe", care toate secționează interesele colective ale fotbalului, sugrumînd în fașă, orice dorință de depășire.

Eșecul de la Zürich a fost așteptat de un grup de oameni, alții l-au vrut pe cel de la Budapesta, în timp ce unii adulmecă, acum, un eventual seism la Londra, călcînd astfel în picioare, cu toții, principiile elementare de dezvoltare a fotbalului românesc și a echipei naționale.

Iată ceea ce se poate spune că constituie „mafia fotbalului". Indiferent de rezultatul de la 15 ianuarie, trebuie să pornim, deci, asaltul împotriva acestei mentalități de netolerat, care ne arată o primă fațetă a mafiei fotbalului. Numai atunci cînd lanțul acestor interese meschine, înguste, va fi rupt, vom putea extirpa cancerul fotbalului nostru.

Prin urmare, dragă Gil, fotbalul poate fi chiar și o mafie, așa cum te-ai întrebat, dacă nu vor fi luate măsurile cele mai energice pentru asanarea atmosferei nesănătoase existente astăzi. **Problema nr. 1 a acestui sport atît de popular și de iubit a fost și rămîne, în primul rînd, o chestiune de mentalitate.**

Dar, cîte, oare, nu s-ar mai putea scrie pe marginea articolului tău, în fapt pe marginea fotbalului?

Mă opresc aici, în speranța că ne vei răspunde pentru a avea plăcerea să-ți publicăm rîndurile și să discutăm, în continuare, despre această problemă, mereu la ordinea zilei.

Al tău,
Aurel C. NEAGU

Carnet

CONDIȚIA CHIBIȚULUI

de EUGEN BARBU

Chibițul este ruda săracă a suporterului, samariteanul entuziasmului, cel care duce echipamentul, adevăratul sufletist, lipsit de infatuare, fără ifosele și aerele celui ce cotizează **ca să se știe,** nu **că simte.** El **nu** poate fi găsit niciodată în tribuna 0, nici măcar într-un loc mai acătării de unde ar putea fi zărit. Maximul de lux al orgoliului ce îi este îngăduit ar fi răspunsul la salut pe o stradă principală al vedetei X. Hrănit cu iluzia unor amiciții prezumtive, chibițul trăiește din sfaturi, din resturi de gesturi, cel mai ades adresate altora. Don Quijottele peluzei roade ca iepurele la un morcov dulce ce se numește în cele din urmă dragostea fără obiect. Ca o fată bătrînă el crede într-o fraternitate ipotetică ce i-ar aparține, lui și celor cărora i s-a dedicat. De altfel totul vorbește despre un comportament bizar la acest individ. Dragostea chibițului pentru un club ia forme febrile, iraționale. Lui îi revine partea cea mai grea a repertoriului: cea a suferinței. Suporterul chiar dacă rabdă, nu o arată decît ipocrit, chibițul simte în toate ocaziile vertigii, e o Clitemnestră a balonului rotund. Textul durerilor sale săptămînale ar trebui semnat de Racine deși nu face gesturi definitive. Nu-și răcnește durerea, **și-o spune.** Niciodată chibițul nu va declara că se desparte definitiv de clubul căruia îi slujește. Nu o să-l vezi rupîndu-și carnetul de membru sau dîndu-i foc în piața publică. Dacă cineva afirmă că va veni pe jos de la 60 de kilometri de entuziasm, apoi nu suporterul va fi acela care o va face, ci chibițul! El preia angajamentele nerespectate de alții din superstiție. Terorizat de legile nevăzute ale șansei și nesansei, e gata să dea în bobi pentru a afla sau a influența un rezultat. De aici vine și lipsa de agresivitate, acea umilință ce-l aseamănă cu personajele lui Cehov.

Chibițul nu este un **doctor în fotbal,** sigur pe sine, nesuportînd să fie contrazis. Nu, el speră că tocmai această flexibilitate va ajuta clubului său, că tocmai lipsa trufiei va hotărî pe zeii cei buni ai balonului rotund să devieze vîrful bocancului unui adversar. Smerit, bisericos, el poate să pară unora o babă bigotă, de aceea entuziasmul lui suprem este suspinul de ușurare și nu exclamația devoratoare.

Chibițul nu ține discursuri pentru că e un timid. La mesele sărbătorești cară farfuriile cu bucătării, se satură numai cu miresmele banchetului, nu-i tihnește decît fericirea celor iubiți, se îmbată cu șampania vorbelor late, rostite mai abil de alții; sfinții săi părinți de pe peretele de la răsărit nu au nume biblice. Ei se numesc Ozon, Costică Marinescu, Apolzan sau Constantin. Să ferească Dumnezeu să nu știi cînd a avut gripă Năsel, adică în ce an și în ce lună, pentru că ești pierdut. Atunci ferocitatea ascunsă atît de bine în firea închisnovată a chibițului iese ca untdelemnul la suprafață. Ceea ce părea amorf și lasă-mă să te las, devine agresiv și intolerant. Toată tăcerea ascunsă în seifurile sale sufletești se transformă într-un uragan pe care nimic și nimeni nu-l poate potoli. Alegîndu-și ca victimă pe ignorant, pentru că în lumea fotbalului există și specia asta, chibițul îl devoră, îl desființează, îl pulverizează. E marea sa revanșe, e marele său triumf. Atunci chibițul se transformă într-un mare profesor, devine doct, este Pic de la Mirandola al arenei. Cunoștințele sale atîta timp ținute în lăzile de zestre sînt etalate cu o furie bogată, chibițul s-a transformat pe neașteptate într-un erudit al cramponului. Cine i-a ținut pardesiul lui Auer în 36? Cine a colecționat de pe Giulești bocancul lepădat de Ionică Bogdan în ultimele minute de joc cînd cu stîngul său celebru, descălțat, a eliminat **Ujpestul** în delirul celor 25.000 de fanatici din București? El, omul acesta care-ți stă înainte, cu fața sa ca un ciorap vechi, cu ochii aceștia lăcrămoși în care se aprind o mie de volți! Dacă își aduce bine aminte, seara, la banchet a luat loc în stînga președintelui clubului care a toastat pentru sănătatea lui de cîte va ori. Fără el **Rapidul** era o oarecare echipă de duzină. În acele minute imaginare în chibiț crește o nemaipomenită statuie de granit. El ia cunoștință de propria-i grandoare. Să i-o respectăm!

E pîinea lui metafizică, fără ea, chibițul ar muri de inaniție spirituală și fotbalul ar fi mai sărac...